

Viden skal styrke folkesundheden

Vi bliver bombarderet med alverdens sundhedsbudskaber, men ikke altid lige veldokumenterede. Det vil det nye Vidensråd for Forebyggelse lave om på.

Siff Malue Nielsen

D-vitamin kan kurere kroniske sygdomme, for højt kolesteroltal skal altid behandles, og hvis man har ledsmerter, skal man holde sig i ro. Det er bare nogle af de myter, som flourer i medierne og påvirker befolkningens syn på sundhed.

Dagspressen, ugeblade, tv og internettet er fyldt med både gode råd om at

leve sundt og advarsler om alle de farer, der kan true vores sundhed. Sygdom og sundhed er godt stof, fordi det vedkommer os alle.

"Hvis borgerne skal have mulighed for at træffe kvalificerede valg om eget ve og vel, så ville det ideelle være, at mediernes sundhedsbudskaber byggede på valid, faglig viden. Men sådan er det desværre langt fra altid", forklarer Morten Grønbæk, der er formand for Vidensråd for Forebyggelse.

"Udokumenterede sundhedsbudskaber kan risikere at skade mere, end de gavner. I samme avis kunne man for eksempel læse to modsatte overskrifter: 'Tre gram salt kan redde 1.300 liv om året' og 'Ny forskning: Salt er måske ufarligt'. Det skaber forvirring og usikkerhed, og i værste fald ender det med, at folk øger saltforbruget".

Og lige netop derfor er det en af rådets opgaver at skabe større klarhed om, hvad der er sundt og sandt. Vidensrådet forsker ikke selv, men samler og formidler den nyeste viden om forskellige emner, der påvirker befolkningens sundhed.

"I forhold til forebyggelse er der meget vi ved, og andet, vi ikke ved nok om. Alligevel er der mange urigtige påstande, der bliver gentaget igen og igen og ender med at blive dogmer. Derfor skal der større klarhed over, hvilke sundhedsbudskaber, der er fornuftige at følge og hvilke, der ikke virker eller måske ligefrem kan skade helbredet", fastslår Morten Grønbæk og forklarer, at rådet vil arbejde for, at beslutninger om forebyggelse og sundhedsfremme sker med afsæt i faglig viden.

Startskuddet for Vidensrådets arbejde lød den 24. juni sidste år, hvor rådet var samlet for første gang. Rådet består af 15 eksperter, der hver især har stor viden om de sygdomme og risikofaktorer, der påvirker danskernes sundhed. Rådsmedlemmernes kompetencer spænder bredt fra viden om alkohol, mental sundhed, fysisk aktivitet, rygning og overvægt til miljøfaktorer og ulighed i sundhed.

"Det er en utrolig stor styrke, at vi har samlet kræfterne et sted. Det er ikke kun én forsker, der kører sololøb. Sammen bliver vi en stærk stemme i sundhedsdebatten, som vil være svær at overhøre", siger Morten Grønbæk.

Fakta om rådet

Vidensråd for Forebyggelse er et uafhængigt råd, der arbejder med viden om forebyggelse og fremme af befolkningens sundhed.

Rådet, der er etableret af Lægeforeningen og Trygfonden, består af 15 eksperter, og betjenes af et sekretariat på fem medarbejdere.

Læs mere på www.vidensraad.dk

Rådet mødes fire gange om året, hvor der bliver udvekslet viden, nye ideer opstår, og der bliver nedsat arbejdsgrupper, som går i dybden med de temaer, som rådet beslutter, at sætte fokus på. Det vil hvert år resultere i rapporter, artikler, konferencer, temamøder og debatoplæg om de risikofaktorer og sygdomme, der betyder mest for danskernes sundhed. Vidensrådet er allerede godt i gang med arbejdet og vil i løbet af foråret offentliggøre rapporter om for eksempel sundhedseffekterne af kaffe, overvægt og vægttab og om konsekvenserne af for meget stillesiddende adfærd.

"Vidensrådets arbejde kan bruges af sundhedsprofessionelle, der rådgiver patienter og borgere om sundhed. Det gælder fx diæti-ster. Her vil de forskellige rapporter kunne bruges som inspiration til den rådgivning, der gives".

Men det er ikke kun fagfolk, rådet ønsker at nå. Borgere, beslutningstagere, politikere og medierne vil også have gavn af rådets produkter, forklarer Morten Grønbæk, og fortsætter:

"Generelt ønsker vi, at befolkningen skal blive mere bevidst om, hvad der er sundt, og blive bedre til at forstå og gennemskue alle de sundhedsbudskaber, vi alle sammen bliver bombarderet med".

Derfor er et andet af rådets mål at styrke mediernes behandling af sundhedsstof og modvirke en sensationspræget og ukritisk formidling af alt, der har at gøre med sundhed.

"Hvis befolkningen skal kunne bruge de sundhedsbudskaber, de støder på i medierne, til rent faktisk at styrke deres sundhed, er det nødvendigt med kvalificerede udmeldinger, der holder", slutter formanden for Vidensråd for Forebyggelse, Morten Grønbæk.

smn.VFF@dahl.dk

Rapporter undervejs

Kaffe og Sundhed
Stillesiddende adfærd
Overvægt og vægttab

Rådsmedlemmer

- Formand professor Morten Grønbæk, Statens Institut for Folkesundhed, Syddansk Universitet
- Næstformand professor Bente Klarlund Pedersen, Grundforskningsfundscenter for Inflammation og Metabolisme, Rigshospitalet
- Professor Anelli Sandbæk, Institut for Folkesundhedsvidenskab, Århus Universitet
- Lektor Christian Mølgaard, Institut for Human Ernæring, Københavns Universitet
- Professor Ewa Roos, Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet
- Professor Finn Diderichsen, Institut for Folkesundhedsvidenskab, Københavns Universitet
- Professor Karina Marietta Nielsen, Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø
- Professor Kim Overvad, Institut for Folkesundhed - Epidemiologi, Århus Universitet
- Adjungeret professor, overlæge Kjeld Hermansen, Medicinsk Endokrinologisk Afdeling, Århus Universitetshospital
- Lektor Kristian Overgaard, Institut for Folkesundhed - Idræt, Århus Universitet
- Professor Merete Nordentoft, Institut for Neuro- og Sansefag, Københavns Universitet
- Ledende overlæge Mogens Lytken Larsen, Hjertemedicinsk Afdeling B, Odense Universitetshospital
- Forskningsleder Pernille Due, Statens Institut for Folkesundhed, Syddansk Universitet
- Professor, overlæge Peter Lange, Medicinsk Enhed, Hvidovre Hospital
- Professor Philippe Grandjean, Institut for Sundhedstjenesteforskning, Syddansk Universitet